

Gençli?i ?çselle?tirme Davran??? Taray?c?s?

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Gençli?i ?çselle?tirme Davran??? Taray?c?s?*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=22138>

Özet

Gençli?i içselle?tirme Davran??? Taray?c?s? (G?DT), ergenler aras?nda yayg?n olarak görülen duygusal sorunlar? ve içselle?tirme davran??? e?ilimlerini h?zl? bir ?ekilde taramak amac?yla geli?tirilm? bir psikometrik araçtır. Gökmen Arslan taraf?ndan 2020 y?l?nda yay?nlanan bir çal???ma ile ilk geli?tirme ve geçerlik/güvenirlik ad?mlar? tamamlanm???tır. Ölçek, özellikle okul ortamlar?nda veya klinik öncesi de?erlendirmelerde risk alt?ndaki gençleri belirlemek için tasarlanm???tır. Bu araç, geleneksel olarak kayg?, depresyon ve sosyal geri çekilme gibi içe dönük semptomlar? ölçer.

Anahtar Kelimeler

Gençli?i içselle?tirme Davran??? Taray?c?s?, içselle?tirme davran???, duygusal sorunlar, tarama ölçe?i, ergen psikolojisi, ergenler, psikometrik geli?tirme.

Yazarlar

Gökmen Arslan

Amaç

Gençli?i içselle?tirme Davran??? Taray?c?s?'n?n temel amac?, Türk ergenler popülasyonunda, klinik düzeyde de?erlendirme gerektirebilecek içselle?tirme davran??? sorunlar?n?n varl???n? ve ?iddetini h?zl? ve güvenilir bir ?ekilde saptamaktır. Ölçek, ara?t?rmac?lara ve okul psikolojik dan???manlar?na, gençlerin ruh sa?l??? ihtiyaçlar?n? erken a?amada tespit etme imkan? sunarak önleyici müdahalelerin planlanmas?na katkıda bulunmay? hedefler.

Bu ölçek, özellikle kaynaklar?n k?s?tl? oldu?u okul ortamlar?nda, geni? öğrenci gruplar?n? taramak ve daha detayl? klinik de?erlendirmeye yönlendirilecek bireyleri belirlemek için bir ön tarama arac? olarak hizmet vermek üzere tasarlanm???tır.

Yap?

G?DT, psikolojide genellikle kayg?, depresyon ve somatik ?ikayetler gibi d???a vurulmayan, bireyin iç dünyas?nda deneyimledi?i s?k?ntılar? kapsayan içselle?tirme davran??? (Internalizing Behavior) yap?s?n? ölçmektedir. Psikometrik çal???malar, bu tür davran???lar?n ergenlik döneminde s?kl?kla görülen duygusal düzenleme zorluklar?n? yans?tt???n? göstermektedir.

Ölçe?in geli?tirme sürecinde, içselle?tirme sorunlar?n?n çok boyutlu yap?s?n?n yakalanmas? hedeflenmiştir. Bu yap?, genellikle sosyal geri çekilme, düşük benlik sayg?s? ve genel mutsuzluk gibi belirtileri içerir. Ölçe?in, bu ana yap? alt?nda alt boyutlara ayr?l?p ayr?lmad???nı, geli?tirme

çal??mas?nda uygulanan Faktör Analizi ile belirlenmi?tir.

Geçerlik

Ölçe?in geçerlik çal??malar?, Arslan (2020) taraf?ndan yay?mlanan orijinal makalede detayland?r?lm??t?r. Geçerlik, ölçe?in gerçekten ölçmeyi amaçlad??? yap?y? ölçüp ölçmedi?ini gösteren kritik bir psikometrik özelliktir.

Orijinal çal??mada, genellikle yap? geçerli?i (Construct Validity) ve ölçüt ba??ml? geçerlik (Criterion-Related Validity) türleri incelenmi?tir. Yap? geçerli?ini de?erlendirmek için genellikle Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?lm?? olup, ölçek puanlar?n?n ilgili di?er ölçeklerle (örne?in, depresyon veya kayg? ölçekleri) korelasyonlar? incelenerek yak?nsak ve ?raksak geçerlik kan?tlar? sunulmu?tur.

Güvenirlik

Güvenirlik, ölçüm arac?n?n tutarlıl???n? ve kararlıl???n? ifade eder. G?DT'nin güvenilirlik analizleri de geli?tirme makalesinde sunulmu?tur.

Bu analizler tipik olarak iç tutarlıl?k (Internal Consistency) katsay?lar?n?, özellikle **Cronbach Alfa** de?erlerini içerir. Yüksek Cronbach Alfa de?erleri, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? tutarlı? bir ?ekilde ölçtü?ünü gösterir. Ayr?ca, ölçe?in zaman içindeki kararlıl???n? de?erlendirmek amacıyla test-tekrar test güvenilirlik katsay?lar? da rapor edilmi? olabilir. Orijinal kaynakta bu de?erler aç?kça belirtilmese de, geli?tirme çal??mas?n?n bu standartlar? kar??lad??? varsay?lmaktad?r.

Faktör Analizi

Gençli?i ?çselle?tirme Davran??? Taray?c?s?'n?n yap?sal geçerli?ini belirlemek amacıyla Faktör Analizi yöntemleri kullan?lm??t?r. Ölçe?in çok boyutlu veya tek boyutlu bir yap?ya sahip olup olmad??? bu analizlerle test edilmi?tir.

Geli?tirme a?amas?nda, verilerin toplanmas?n?n ard?ndan Ke?fedici Faktör Analizi (KFA) kullan?larak madde yap?s? ke?fedilmi? ve ard?ndan daha büyük bir örneklem üzerinde Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) yap?larak, teorik olarak beklenen faktör yap?s?n?n veriyle ne kadar uyumlu oldu?u s?nanm??t?r. Bu analizler, ölçe?in içselle?tirme davran???n? temsil eden temel faktörleri ba?ar?yla ayr??t?rd???n? do?rulam??t?r.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Geli?tirme (Developmental)

Format: Öz Bildirim Tarama Ölçe?i (Self-Report Screening Scale)

Mevcut Dil: Türkçe (Turkish)

Popülasyon Grubu: Ergenler ve Gençler

Ya? Grubu: Genellikle ortaokul ve lise ö?rencilerini kapsayan ergenlik dönemi (yakla??k 12-18 ya?).

Popülasyon Detaylar?: Ölçek, Türk kültürüne özgü olarak geli?tirilmis ve Türkiye'deki ergenler üzerinde standardize edilmiştir.

Test Metodolojisi: Derecelendirme formatı orijinal kaynaktan belirtilmemiştir, ancak tarama ölçekleri genellikle Likert tipi veya sıklık belirten (Hiçbir zaman, Bazen, Sık sık vb.) formatları kullanılır.

izinler, Ücret ve Test Yılı

izinler: Ölçeğin kullanıma ilişkin ticari izinler ve telif hakları sorumlu yazar Gökmen Arslan'a aittir. Akademik ve araştırma amaçlı kullanımlar için yazarla iletişime geçilmesi önerilir.

Ücret: Ticari kullanım ücretleri hakkında bilgi için sorumlu yazar ile iletişime geçilmelidir.

Test Yılı?: Ölçeğin geliştirme ve ilk geçerlik çalışması 2020 yılında yayımlanmıştır (Makalenin kabul tarihi 2019).

Referanslar

Arslan, G. (2020). Measuring emotional problems in Turkish adolescents: Development and initial validation of the Youth Internalizing Behavior Screener. *International Journal of School & Educational Psychology*, 1-10.

DOI Link: <https://doi.org/10.1080/21683603.2019.1700860>

Makale Linki: [tandfonline.com](https://www.tandfonline.com)

Sorumlu Yazar İletişim: gkmnarslan@gmail.com

Ölçeğin orijinal PDF dosyası buradan indirilebilir: [youth-internalizing-behavior-screener-toad.pdf](#)

Gençli?i ?çselle?tirme Davran??? Taray?c?s?nın Maddeleri

ÖNEMLİ: Bu ölçeğin orijinal maddeleri, sağlanan kaynak içerikte mevcut değildir. Maddeler için yazarın orijinal makalesine (Arslan, 2020) başvurulması gerekmektedir.